

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний економічний університет
Факультет обліку і аудиту

Кафедра аудиту, ревізії та аналізу

Організаційно-правові основи експертної діяльності

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Магістерська робота за освітнім ступенем «Магістр»

Виконав
студент гр. ОЕЕМ-21
Захарко Петро Володимирович

Науковий керівник
к.е.н., доцент Голяш І.Д.

Тернопіль - 2018

ЗМІСТ

Вступ

Розділ 1. Теоретичні основи експертної діяльності

- 1.1. Сутність та зміст судово-економічної експертизи
- 1.2. Історія становлення та розвитку судово-економічної експертизи
- 1.3. Нормативно-правові вимоги щодо раціональної організації
судово-економічної експертизи

Висновки до розділу 1

Розділ 2 Особливості організації судово-економічної експертизи

- 2.1. Організація кадрового забезпечення судово-економічної експертизи
- 2.2. Технологічні особливості організації судово-економічної експертизи
- 2.3. Механізм профілактичних заходів судово-економічної експертизи для
запобігання правопорушенням у господарській діяльності

Висновки до розділу 2

Розділ 3 Перспективи розвитку експертної діяльності

- 3.1. Проблемні питання практики судово-економічної експертизи та шляхи їх
подолання
- 3.2. Використання сучасних інформаційних технологій в експертній
діяльності
- 3.3. Міжнародне співробітництво в експертній галузі

Висновки до розділу 3

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Розділ 1

Теоретичні основи експертної діяльності

1.1. Сутність та зміст судово-економічної експертизи

У сфері господарювання спостерігається постійне збільшення кількості правопорушень економічного характеру. Ці правопорушення залишають сліди в документах, які відображають господарську діяльність:

- первинних облікових документах;
- реєстрах обліку;
- бухгалтерській звітності.

Це підтверджує той факт, що для розгляду господарських суперечок у суді необхідними є знання в галузі бухгалтерського обліку, якими не володіє слідчий чи суддя. Ці знання є спеціальною сферою знань фахівця, який проводить дослідження у формі експертизи.

Судово-економічна експертиза у судовому процесі ставить облік на службу правосуддю, що сприяє значному розширенню можливостей пізнання істини в кримінальних і цивільних справах економічного напрямку. У зв'язку з цим доведено, що судово-економічна експертиза знаходиться на межі економічної та юридичної наук.

Оскільки у ході проведення експертизи досліджуються дані бухгалтерського обліку, а також документально зафіксовані результати економічного аналізу та господарського контролю, то судово-економічну експертизу можна вважати видом практичної діяльності в галузі бухгалтерського обліку. При цьому судово-економічна експертиза може використовуватися лише в рамках здійснення судового процесу.

1.2. Історія становлення та розвитку судово-економічної експертизи

Дослідження історії розвитку судово-економічної експертизи показали, що вона виникла з практичної необхідності у наданні допомоги правоохоронним органами у процесі слідства та історично трансформувалася з форми контролю у форму застосування знань з бухгалтерського обліку в судовому процесі.

Таке перетворення відбулося під впливом ряду чинників.

Враховуючи ці чинники, систематизуємо періоди розвитку судово-економічної експертизи й виділимо її етапи становлення:

I-й етап – характеризується появою бухгалтерського обліку, а разом з ним й судово-економічної експертизи у формі контролю, як функції бухгалтерського обліку, яка виникла з необхідності застосування облікових знань у процесі вирішення господарських спорів;

II-й етап – XVII ст. – характеризується створенням спеціалізованих інститутів експертів-бухгалтерів, фахівці яких проводили експертизи на вимогу судових органів;

III-й етап (початок XX ст.) характеризується розмежуванням сфери існування ревізії, аудиту й судово-економічної експертизи;

IV-й етап – кінець 60-х рр. XX ст. і до теперішнього часу – характеризується тим, що судово-економічна експертиза стала самостійною галуззю знань та отримала теоретичне підґрунтя разом з появою наукових праць.

1.3. Нормативно-правові вимоги щодо раціональної організації судово-економічної експертизи

Потреба раціональної організації судово-економічної експертизи реалізується у відповідних законодавчих та нормативно-правових актах.

Координацію організації судово-експертної діяльності в Україні здійснює Міністерство юстиції України.

Основними завданнями цього міністерства є такі:

- організація експертного забезпечення правосуддя;
- формування державного замовлення на проведення науково-дослідних робіт в галузі судової експертизи;
- контроль за діяльністю підвідомчих науково-дослідних інститутів судових експертиз;
- координація роботи відповідних державних органів з питань розвитку судової експертизи;
- контроль за судово-експертною діяльністю;
- атестація судових експертів.

Зазначимо, що у системі Міністерства юстиції функціонують Київський, Харківський, Львівський, Одеський та Донецький науково-дослідні інститути судових експертиз, які мають філії у Вінниці, Дніпропетровську, Тернополі, Чернігові, Херсоні, Черкасах.

Окрім цього, судово-експертна діяльність може здійснюватися на засадах підприємницької діяльності, а також окремими громадянами за одноразовими договорами.

Розділ 2

Особливості організації судово-економічної експертизи

2.1. Організація кадрового забезпечення судово-економічної експертизи

Організація кадрового забезпечення судово-економічної експертизи передбачає розгляд та характеристику тих суб'єктів, які залучаються до проведення судово-економічної експертизи, зокрема, експертів.

Експертом вважається висококваліфікований спеціаліст, до обов'язку якого відноситься дослідження правильності відображення господарської діяльності підприємства в документах бухгалтерського й податкового обліку при розслідуванні та розгляді кримінальних й цивільних справ [67, С.53-58].

Відповідно до законодавчих норм, на даний час можна визначити три категорії судових експертів:

- співробітники державної судово-експертної установи, що проводять експертизи в порядку виконання посадових обов'язків;
- фізичні особи або співробітники суб'єктів господарювання - експерти, які отримали кваліфікацію судового експерта з певних спеціальностей;
- будь-які особи, що володіють необхідними знаннями для дачі висновку з досліджуваних питань, які не мають кваліфікації судового експерта, але викликані слідчим, суддею для виконання окремих завдань і попереджуються ним про настання кримінальної відповідальності за надання завідомо неправдивого висновку.

До питань, які вирішуються в процесі судово-економічної експертизи, належать такі:

- перевірка й підтвердження при допомозі документальних доказів розміру лишків, чи нестач матеріальних цінностей й грошових коштів, а також визначення періоду й місця їх створення;

- документальне підтвердження розмірів матеріальної шкоди, яка заподіяна посадовими й матеріально відповідальними особами при скоєнні корисливих правопорушень;

- виявлення недоліків в організації обліку й контролю фінансово-господарської діяльності підприємства, які сприяли виникненню матеріальної шкоди;

- встановлення переліку осіб, на чийй відповідальності у період виникнення лишків, чи нестач знаходилися товарно-матеріальні цінності й грошові кошти;

- встановлення переліку посадових осіб, які були відповідальними за забезпечення виконання вимог обліку й контролю, недодержання яких встановлено в процесі експертизи;

- документальне підтвердження господарських операцій щодо приймання, реалізації і збереження товарно-матеріальних цінностей й руху грошових коштів;

- встановлення правильності використання методики документальної перевірки й визначення достовірності її результатів;

- вивчення й аналіз змісту документів щодо обґрунтованості списання на виробництво сировини й матеріалів та законності руху готової продукції для формування експертного висновку;

- встановлення фактів порушення фінансової дисципліни, а також правильності розрахунків з постачальниками та покупцями;

- підтвердження фактів ухилення від сплати податків;

- документальне підтвердження фактів фіктивного банкрутства тощо.

2.2. Технологічні особливості організації судово-економічної експертизи

Практика свідчить, що доказовість та обґрунтованість результатів експертного дослідження у значній мірі визначається рівнем обліково-інформаційного забезпечення та обраною методикою проведення судово-економічної експертизи.

Вибір методики проведення судово-економічної експертизи залежить від мети суб'єкта призначення експертизи (слідчого, прокурора, суду), об'єкта дослідження та переліку питань поставлених експерту-бухгалтеру.

Перелік методик, які можуть бути використані під час судово-економічної експертизи, визначено Реєстром методик проведення судових експертизи Міністерства юстиції України, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 02.10.2008 № 1666/5 за кодом 11.0.08.

Процес проведення судово-економічної експертизи повинен закінчуватися оформленням дослідження у вигляді висновку.

Експертний висновок має об'єктивно відображати відповідність між проведеним дослідженням та використаними у його процесі обліковими даними.

При відсутності сумнівів в обґрунтованості висновку експерта, суд може винести окрему ухвалу із зазначенням заходів, які спрямовані на усунення причин і умов, що сприяли здійсненню економічних правопорушень.

2.3. Механізм профілактичних заходів судово-економічної експертизи для запобігання правопорушенням у господарській діяльності

У процесі експертного дослідження встановлюються всі факти зловживань, аналізуються причини їх виникнення та розробляються

профілактичні заходи щодо недопущення аналогічних порушень в майбутній фінансово-господарській діяльності підприємства.

Причини правопорушень та профілактичні заходи щодо їх нейтралізації у найближчому майбутньому можуть бути виявлені на дослідній стадії експертизи та систематизовані у Журналі групування досліджень судово-економічної експертизи.

Профілактичні заходи щодо нейтралізації умов і причин виникнення правопорушень у фінансово-господарській діяльності підприємств економічний експерт повинен викласти в окремому розділі висновку, або оформити їх відокремлено і подати правоохоронним органам в якості додатку до висновку.

Правоохоронні органи після встановлення обставин виникнення правопорушень мають сформувати відомості про застосування певних профілактичних заходів.

Суд виносить з даного питання відповідну ухвалу та спрямовує її керівництву підприємства для здійснення профілактичних заходів, які здатні попередити виникнення правопорушень в майбутньому.

Всі обставини, що сприяють вчиненню злочину у процесі доказування у кримінальному судочинстві підлягають виявленню. У зв'язку з цим, слідчий (суд) ставить завдання щодо їх виявлення під час здійснення будь-якої слідчої дії, в тому числі й при призначенні експертизи.

Основними завданнями профілактичної діяльності економічного експерта є:

- максимальне використання можливостей експертизи для встановлення викривлень облікових даних;
- розробка в рамках експертного дослідження організаційних та правових профілактичних заходів;
- розширення непроцесуальних форм діяльності експерта для вироблення рекомендацій попереджувального характеру;
- взаємодія експерта із слідчим та судом, спрямована на координацію профілактичної діяльності.

Експертна профілактична діяльність не обмежується встановленням фактів, які знаходяться в прямому причинному зв'язку із досліджуваною економічним експертом подією. Вона повинна бути спрямована не тільки на усунення причин, які ним виявлені, але й на ліквідацію інших недоліків економічного та організаційного характеру, які можуть використовуватися згодом для здійснення економічних злочинів.

Розділ 3

Перспективи розвитку експертної діяльності

3.1. Проблемні питання практики судово-економічної експертизи та шляхи їх подолання

У практиці судово-економічної експертизи існує велика кількість проблемних питань.

Зокрема, окремі питання стосуються законодавчого регулювання судово-експертної діяльності.

З моменту прийняття Закону України «Про судову експертизу» від 25.02.94 року, яким було визначено правові, організаційні й фінансові основи судово-експертної діяльності, практика її застосування вказала на важливість встановлених ним положень.

З метою удосконалення окремих положень цього Закону були внесені суттєві зміни, які позитивно позначилися на практиці його застосування.

Разом з тим, Цивільним процесуальним кодексом України, Кодексом адміністративного судочинства України уточнено статус судового експерта та порядок призначення судових експертиз, а також місце й особливості судової експертизи в системі процесу доказування.

За останні роки законодавством змінено термінологічне визначення органів, які наділені правом призначення експертиз та розширено коло таких суб'єктів.

Кримінальним процесуальним кодексом України внесено принципово нові підходи в систему кримінального судочинства України, у тому числі самого поняття та порядку призначення і проведення судової експертизи.

Цивільним процесуальним кодексом України, Кодексом адміністративного судочинства України та Господарським процесуальним

кодексом України передбачена можливість призначення додаткових, повторних, комісійних та комплексних експертиз.

Зазначимо, що з набуттям чинності Закону України «Про засади запобігання і протидії з корупції» співробітники державних спеціалізованих установ, а також експерти, які не являються працівниками цих установ, є суб'єктами відповідальності за вчинення корупційних правопорушень. Враховуючи те, що дія цього Закону та передбачені ним обмеження поширюються на всіх осіб, які визначені суб'єктами відповідальності за корупційні правопорушення, вони повинні бути висвітлені у базовому Законі України «Про судову експертизу».

З метою урегулювання зазначених проблем Міністерством юстиції України підготовлено проект Закону України «Про судово-експертну діяльність», прийняття якого забезпечить належний рівень нормативно-правового регулювання інституту судової експертизи в Україні.

Ще однією проблемою судово-економічної експертизи є оцінка її результатів. При цьому необхідним є розмежування понять «оцінка експертного висновку» та «оцінка судово-економічної експертизи».

Наступною проблемою є забезпечення належної якості судово-економічної експертизи, тобто міри придатності застосування її результатів у ролі доказів за справою.

Окрім якості, важливою характеристикою судово-економічної експертизи є її ефективність.

Під ефективністю судово-економічної експертизи доцільно розуміти відповідність досягнутих результатів поставленим завданням та розміру витрат на її проведення.

Оцінка ефективності судово-економічної експертизи повинна здійснюватися на основі критеріїв такої оцінки: результативності, дієвості, економічності.

3.2. Використання сучасних інформаційних технологій в експертній діяльності

У сучасних умовах на ринку систем автоматизації відбувається суттєвий прогрес, що дозволяє розширити сферу використання комп'ютерної техніки у процесі судово-економічної експертизи та дає змогу удосконалити процес експертного дослідження й зменшити витрати часу експертів для проведення аналітичних, логічних, розрахункових, арифметично-технічних й інших процедур.

ЕОМ створює суттєві передумови для підвищення якості й швидкості експертного дослідження, а також для посилення обґрунтованості пропозицій щодо кінцевих результатів експертизи.

Застосування ЕОМ у процесі судово-економічної експертизи залежить від технічних засобів та організаційних форм їх використання.

Функціонування автоматизованої системи обробки інформації в процесі судово-економічної експертизи дає змогу автоматизовувати пошук потрібної інформації та виконувати типові експертні процедури.

В операційній пам'яті комп'ютера фіксується конкретне завдання і алгоритм його вирішення. Після повного виконання поставленого завдання, або за спеціальним запитом економічного експерта, персональний комп'ютер видає чітку і вичерпну відповідь. При цьому обробка інформації здійснюється стандартними засобами операційної системи. Це сприяє прискоренню проведення експертного дослідження і підвищує наукову обґрунтованість його висновків.

Автоматизована обробка інформації у дослідженнях судово-економічної експертизи включає формування алгоритма і постановку завдань, які перебувають у компетенції економічного експерта, а також програмне забезпечення вирішення конкретних завдань і реалізації опрацьованої інформації з метою доведення висунутих гіпотез та узагальнення висновків експертизи, розробку рекомендацій з профілактики виявлених правопорушень у подальшій діяльності підприємства.

3.3. Міжнародне співробітництво в експертній галузі

Домовленості і договори (конвенції) Ради Європи, які ратифіковані Україною, а також вітчизняне законодавство, передбачають міжнародне співробітництво судово-експертних установ.

Зокрема, в Законі України «Про судову експертизу» є розділ «Міжнародне співробітництво в галузі судової експертизи», у якому розглядається порядок проведення судових експертиз за дорученням уповноваженої особи, або органу іноземної держави, залучення для спільного проведення експертиз спеціалістів інших держав, а також можливість міжнародного співробітництва в сфері практичної та наукової діяльності судових експертиз [21]. Ці ж питання розглядаються в Законопроекті «Про судово-експертну діяльність в Україні».

Зазначимо, що вітчизняна судова експертиза не може існувати відокремлено, тобто існувати лише в межах окремої країни. Вона не може повноцінно виконувати свої функції поза інтеграцією з міжнародною спільнотою. За цією причиною, необхідним є міжнародне співробітництво експертних установ з метою обміну досвідом, врахування сучасних досягнень в експертній сфері, виключення дублювання науково-методичного забезпечення територіального розподілу задач між судово-експертними установами, створення профільних експертних напрямів.

Судово-експертна діяльність різних країн повинна відповідати національним принципам та міжнародним професійним й правовим стандартам. При цьому висновок, який складений експертами однієї країни, повинен мати силу доказів для судів іншої країни.

Міжнародне співробітництво в галузі судової експертизи за останній період часу значно активізувалося. Це свідчить про зацікавленість країн у посиленні міжнародного співробітництва у галузі судової експертизи з метою досягнення і забезпечення передового рівня проведення судових експертиз та їх відповідності міжнародним стандартам якості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Адамик О.В. Інформаційні технології в комп'ютерних системах бухгалтерського обліку: проблеми організації даних та їх потоків // Бізнес Інформ. – 2016. – №10. – С. 348–353.
2. Адамик О.В. Управлінські інформаційні системи в аналізі і аудиті: Навчальний посібник. – Тернопіль: ТАЙП, 2005.
3. Акімов В. В. Судово-бухгалтерська експертиза в кримінальних справах про розкрадання грошових коштів / В. В. Акімов // Х.: Вид-во Національного університету внутрішніх справ, 2000. – 80 с.
4. Альков М.С. Бухгалтерський облік / М.С. Альков // – М.: Ресурс, 2017. – 228с.
5. Бандурка А.М. Основи судової бухгалтерії: Підручник/ А.М. Бандурка // Х.: Вид-во Національного університету внутрішніх справ, 2001. – 336 с.
6. Барабаш А.Н. Что есть информация, что есть жизнь /А.Н. Барабаш // Открытия и гипотезы. – 2014. – №5. – С.11.
7. Белуха Н.Т. Судебно-бухгалтерская экспертиза / Н.Т. Белуха и др. // М.: Дело, 1993. – 269 с.
8. Бенько М.М. Інформаційні системи і технології в обліку : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] – К. : Нац. торг.-екон. ун-т, 2016. – 362 с.
9. Білуха М.Т. Теорія бухгалтерського обліку/ М. Т. Білуха та ін.//– К., 2000. – 302 с.
10. Бородюк В. П. Повышение экономической эффективности системы информационной безопасности / В.П. Бородюк, А.В.Львова // Вестник МЭИ. – 2017. – №4. – С.139-142.
11. Бусел В. Т. Великий тлумачний словник сучасної української мови. – Київ, Ірпінь. – Перун, 2015. – 1728 с.
12. Бухгалтерський облік за національними стандартами: навчальний посібник. [4-ге видання доповнене і перероблене] / [укладачі Я.Д. Крупка, З.В. Задорожний, Б.М. Литвин, Р.О. Мельник]. – Тернопіль: Економічна думка, 2003. – 328 с.

13. Бухгалтерський облік: концептуальні основи теорії: навчально-практичний посібник / За заг. ред. Сопко В.В. – К.: ВД Професіонал, 2004. – 180 с.
14. Бухгалтерський облік: підручник / За ред. К. А. Понікарпова. – К., 2016. – 708 с.
15. Валдайцев, С.В. Оценка бизнеса и инновации. / С.В. Валдайцев // – М.: Информационно-издательский дом «Филинь», 2017. – 336с.
16. Василько С.Я. Економічна безпека / С.Я. Василько, А.В. Коблев // . – К., 2016. – 343 с.
17. Васюта-Беркут О.І. та ін. Теорія бухгалтерського обліку: Навч. посіб. / Васюта-Беркут О.І., Шепітко Г.Ф., Ромашевська Н.О. – К.: МАУП, 2001.
18. Вахрушина, М. Управленческий анализ / М. Вахрушина // Москва: Омега-Л, 2017. – 432 с.
19. Верченко П.І. Багатокритеріальність і динаміка економічного ризику (моделі та методи): [монографія] / П.І. Верченко // К.: КНЕУ, 2006. – 174 с.
20. Волобуев А.Ф. Проблеми методики розслідування розкрадань майна в сфері підприємництва/ А.Ф. Волобуев //Харків: Вид-во Ун-ту внутр.справ, 2014. – 336 с.
21. Галько О. Організація первинного обліку в умовах автоматизованої обробки інформації / О. Галько // Економічний аналіз. Випуск 4. 2009 рік. С. 354 – 358.
22. Гапоненко А.Л., Орлова Т.М. Управление знаниями. Как превратить знания в капитал / А.Л.Гапоненко, Т.М.Орлова // М.: Эксмо, 2015. – 400 с.
23. Глібко В.М. Судова бухгалтерія: Підручник/ В.М. Глібко, О.П. Бушан // . - К.: Юрін-ком Інтер, 2014. – 224 с.
24. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік в Україні: аналіз стану та перспективи розвитку: Монографія / С.Ф. Голов. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 522 с.
25. Голов С.Ф. Управлінський облік. Підручник / За ред.. С.Ф. Голова. – [2-ге вид.]. – К.: Лібра, 2004. – 704 с.

26. Голубев В. О. Інформаційна безпека: проблеми боротьби зі злочинами у сфері використання комп'ютерних технологій / В. О. Голубев //— Запоріжжя: Просвіта. — 2001. — С. 236-246.

27. Господарський кодекс України: Кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV [Електрон. Ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=1&nreg=436-15>

28. Гривківська О.В. /Фінансова безпека в системі економічної безпеки /О.В.Гривківська // Київ, 2010. — 218 с.

29. Гринберг А.С. Информационные технологии управления / Гринберг А.С., Горбачев Н.Н., Бондаренко А.С. — М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2004. — 479 с.

30. Гринева В.Н. Судебная бухгалтерия: учеб. пособие / В.Н. Гринева. — [3-е изд., доп. и перераб.]. — Харьков : ТИТУЛ, 2007. — 468 с.

31. Грішнова О. А. Людський розвиток: Навч. посіб. / О.А.Грішнова — К.: КНЕУ, 2006. — 308 с.

32. Дікань Л. В. Судово-економічна експертиза: навчальний посібник / Л. В. Дікань, В. Д. Понікаров, О. В. Кожушко // Х.: Вид ХНЕУ, 2014. — 432 с.

33. Дослідження питань розв'язання господарських спорів в Україні. Опитування українських підприємств про господарські спори [Електронний ресурс].—Режим доступу: http://www.ukrmediation.org/ua/our_services/research

34. Економіка підприємства: Підручник / За заг. Ред. С.Ф.Покропивного. — Вид. 2-ге, перероб. та доп. — К.: КНЕУ, 2005. — 528 с.

35. Економічна безпека: навч. посіб. / О.Є. Користін, О.І. Барановський, Л.В. Герасименко та ін. — К.: Алерта; КНТ; Центр учбової літератури, 2010. — 368 с.

36. Економічна діагностика і оцінка господарської діяльності у стратегічному управлінні будівельними організаціями: Автореф. дис. канд. екон. наук: 08.07.03/ О.П. Закорко; Київ. держ. техн. ун-т буд-ва і архіт. — К., 1999. — 20 с.

37. Економічна енциклопедія: України трьох томах. Т.2 / С.В. Мочерний та ін. // — К.: Академія, 2001 -861с.

38. Євдокімов В.В. Особливості організації бухгалтерського обліку при забезпеченні економічної безпеки підприємства / В.В. Євдокімов, А.П.Дикий // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2009. – С. 255-264.

39. Желюк Т. Механізм забезпечення економічної безпеки в системі управління довгостроковим розвитком національної економіки /Т.Желюк / Наука молода. -2009. -№11. с.154-160.

40. Живко З.Б. Судова бухгалтерія: Навчально-методичний посібник/З.Б.Живко// К.: Атіка, 2007. - 344 с.

41. Житний П. Принципи формування облікової політики / П. Житний // Бухгалтерський облік і аудит. – 2005. – № 4. – С. 25 – 28.

42. Завгородній В.П. Автоматизація бухгалтерського обліку, контролю, аналізу та аудиту. / В.П. Завгородній // – К.: А.С.К., 2004. – 768 с.

43. Закон України « Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» №996-XIV від 16.07.1999 р.: [Електронний ресурс].- Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua.

44. Закон України —Про судову експертизу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=4038-12>.

45. Зеленецький В.С. Боротьба з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванням тероризму (економіко-правовий аналіз): Наук.-практ. посібник/ В.С. Зеленецький, В.Л. Кротюк, Д.А. Файер // Харків: Вид-во «Кроссруд», 2017. - 672с.

46. Івахненко С.В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту: навч. посіб. / С.В. Івахненко. – К.: Знання, 2014. – 348 с.

47. Івахненко С.В. Комп'ютерний аудит: контрольні методики і технології: наукове видання. / С.В. Івахненко – К.: Знання, 2015. – 286 с.

48. Ільяшенко С. Бухгалтерський облік: нормативна база [навчальний посібник] / С. Ільяшенко – Х. : Фактор, 2011. – 252 с.

49. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і

організацій, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291 // Все про бухгалтерський облік. – 2003. – № 17. – С. 11-56.

50. Інформаційні системи бухгалтерського обліку: [підруч. для студ. вищ. навч. закл.] / Ф.Ф. Бутинець, С.В. Івахненко, Т.В. Давидюк, Т.В. Шахрайчук.– Житомир: ПП "Рута", 2002. – 544 с.

51. Калюга С В. Фінансово-господарський контроль у системі управління: Монографія/ С В. Калюга // К.: Ельга, Ніка-центр, 2002. - 360 с.

52. Камлик М.І. Судова бухгалтерія. Підручник / М.І. Камлик //К.: Атіка, 2007. - 552 с.

53. Карминский А.М. Информатизация бизнеса / Карминский А.М., Нестеров П.В. // М. : Финансы и статистика, 2017. – 415 с.

54. Кириченко О.А. Вдосконалення управління фінансовою безпекою підприємств в умовах фінансової кризи /О.А. Кириченко // Финансовые рынки и ценные бумаги, 2009. – №16. – 2009. – С. 22-28

55. Кириченко О.А. Методологічні основи економічної безпеки суб'єктів господарювання в трансформаційній економіці /О.А. Кириченко, Ю.Г.Кім // Актуальні проблеми економіки.- 2008.- №12.- С. 53-65.

56. Клименко В. І. Внутрішні загрози інформаційній безпеці організації / В.І. Клименко// Вісник НБУ.- 2008.-№5.- С. 62-63.

57. Клименко О.В Інформаційні системи і технології в обліку: навчальний посібник. / О.В. Клименко К: Центр учбової літератури, 2008. – 320 с.

58. Комплексный экономический анализ предприятия / Под ред. Н.В. Войтоловского, А.П. Калининой, И.И. Мазуровой. – СПб.: Питер, 2015. – 576 с.

59. Кондрашова С.С. Інформаційні технології в управлінні: учбовий посібник/ С.С. Кондрашова К.: МАУП. 2007.-250 с.

60. Корінько М.Д. Контроль та аналіз діяльності суб'єктів господарювання в умовах диверсифікації: теорія, методологія, диверсифікація: [Монографія] / М.Д. Корінько. – К.: ДП «Інформ. – аналіт. Агенство», 2007. – 429 с.

61. Корнєєв В.В. Модифікація форм фінансового посередництва в Україні / В.В. Корнєєв // Фінансовий ринок. – 2016. – С. 77-85
62. Королюк Н.М. Людський капітал як об'єкт бухгалтерської методології / Н.М. Королюк // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 7 (97). – С. 252-259.
63. Кравченко, Л.И. Анализ хозяйственной деятельности / Л.И. Кравченко// Москва: Новое знание, 2016. – 512 с.
64. Кракос Ю.Б. Управління фінансовою безпекою підприємств / Ю.Б. Кракос, Р.О. Разгон // Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі: проблеми теорії та практики. – 2008. – № 1 (1). – С. 86 – 96.
65. Крилов І. В. Інформаційні технології: теорія і практика / І.В. Крилов // М.: Центр, 2006.-530 с.
66. Крылов, Э.И. Анализ эффективности инвестиционной и инновационной деятельности предприятия: Учеб.пособие. / Э.И Крылов., И.В. Журавкова .- М.: Финансы и статистика, 2016. – 384 с.;
67. Кулик Р., Жубіль Г., Щирба М. Нормативно-правове забезпечення бухгалтерського фінансового обліку в Україні // Наукові записки.– 2005. – Випуск 14
68. Куркін М.В. Ревізії та перевірки за зверненнями правоохоронних органів. Навчальний посібник/ М.В. Куркін, В.Д. Понікаров. - Харків: Східно-регіональний центр гуманітарно-освітніх ініціатив, 2003. - 412 с.
69. Лень В.В. Бухгалтерський облік в Україні: основи та практика / В.С. Лень, В.В. Гливенко //– К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 556 с.
70. Лукін В. О. Методика проведення судових експертиз у виявленні та розслідуванні правопорушень, пов'язаних з ухиленням від сплати податків/ В.О.Лукін, В. Д. Понікаров // Вісник Ун-ту внутр. справ. - 2015. - № 3-4. - С. 53-58.
71. Методика проведення державної експертизи інноваційних проектів [Електронний ресурс].– Режим доступу : http://www.mon.gov.ua/laws/MON_114_08.doc

72. Мних Є.В. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. / Є.В.Мних, Н.С.Барабаш // – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010. – 412 с.
73. Момот Т. В. Формування механізму управління оборотним капіталом підприємства (на прикладі підприємств будівельної галузі) [Текст]: дис. канд. екон. наук / Т. В. Момот. – Х. – 1999, 168 с.
74. Мумінова-Савіна Г.Г. Судово-бухгалтерська експертиза: Навчально-методичний посібник для самот.вивч.дисципліни. / Г.Г. Мумінова-Савіна // К.: КНЕУ, 2004. - 268 с.
75. Науково-методичні рекомендації з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень.- [Чинні від 08-10-98] - Затверджено наказом Міністерства юстиції України від 8 жовтня 1998 р. N 53/5 (у редакціїнаказу Міністерства юстиції України від 30 грудня 2004 р. N 144/5) [Електронний ресурс]. –Режим доступу:<http://komuna.lviv.ua/content/view/616/>
76. Отенко В.І. Судова бухгалтерія для менеджерів підприємств: Навчальний посібник/ В.І. Отенко, В.Д. Понікаров, Т.М. Серікова //. - Х.: ВД "ШЖЕК", 2015. - 560 с.
77. Панасюк В.М., Ковальчук Є.К. Бухгалтерський облік як інформаційна система управління // Економічний аналіз. – 2010. – С. 77-80
78. Панасюк В.М., Підлужна Н.М. Формування інформаційно-аналітичної бази підприємства // Проблеми економіки України. – 2006. – Випуск 11. – С. 79-83
79. Петрик В.М. Сучасні технології та засоби маніпулювання свідомістю, ведення інформаційних війн і спеціальних інформаційних операцій: навчальний посібник / В.М. Петрик, В.В. Остроухов та ін. – К.: Росава, 2006. – 208 с.
80. Плєскач В.Л. Інформаційні технології та системи / В.Л. Плєскач, Ю.В. Рогушина, Н.П. Кустова //– К. : Книга, 201 4. – 520 с.
81. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р. N 2755-VI (і з змінами і доповненнями)- [Чинний від 02-12-10][Електронний ресурс]. –Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>

82. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку: коментарі [Текст] / Алексєєв Я., Басова І., Войтенко Т., Казанова М. та ін.; ред. Я.Кавторєва. – Х.: Фактор, 2009, 1328с.

83. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: затверджене наказом Міністерства фінансів України від 24.05.95 № 88: [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

84. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV: [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bi>.

85. Програмні засоби ЕОМ. Забезпечення якості. Терміни та визначення: ДСТУ 2844-94. – [Чинний від 1996-01-01]. – К.: Держспоживстандарт України, 1996. – 22 с.

86. Програмні засоби ЕОМ. Показники і методи оцінювання якості. (ISO/IEC 9126:91 (E) в частині показників якості): ДСТУ2850-94. – [Чинний від 1996-01-01]. – К.: Держспоживстандарт України, 1996. – 42 с.

87. Пушкар М. С. Тенденції та закономірності розвитку бухгалтерського обліку в Україні (теоретико-методологічні аспекти) : [монографія] / М. С. Пушкар. – Тернопіль : Економічна думка, 1999. – 422 с.

88. Пушкар М.С. Створення інтелектуальної системи обліку: Монографія / М.С. Пушкар. – Тернопіль: Карт-бланш, 2007. – 152 с.

89. Пушкар М.С. Фінансовий облік : Підручник / М.С. Пушкар. – Тернопіль: Карт-бланш, 2002. – 628 с.

90. Рудницький В.С. Судово-бухгалтерська експертиза економічних правопорушень (опорний конспект). Навчальний посібник/ В.С. Рудницький, Р.Ф. Бруханський, П.Я. Хомин. - К: ВД "Професіонал", 2014. - 304 с.

91. Саунин А.Н. Аудит эффективности в государственном финансовом контроле (научно-методическое пособие) / А.Н.Саунин.- М.: Издательский дом «Финансовый контроль», 2004.-144с.

92. Соколов Я. В. Бухгалтерский учёт: от истоков до наших дней. / Я. В. Соколов// М.: Аудит ЮНИТИ, 1996. – 638 с

93. Стефанюк І.Б. Від фіксації порушень – до їх попередження. Аудит фінансової та господарської діяльності бюджетних установ: проблеми та шляхи запровадження / І.Б. Стефанюк / Фінансовий контроль. – 2015. – № 2 (25). – с.3-11.
94. Стефанюк І.Б. Для України – надактуально / І.Б. Стефанюк // Фінансовий контроль. – 2014. – № 3 (20). – с.6-9.
95. Судебная бухгалтерия. Общая часть: Учебное пособие /Л.И.Бочкова, О.Э.Новак, С.В.Савинов. - М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и К»; Саратов: ООО «Бизнес Волга», 2008. - 320 с.
96. Судебная бухгалтерия: учеб. пособие для студентов вузов / под ред. А.А. Толкаченко, В.А.Бородина. - 2-е изд., перераб. и доп. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2007. - 224 с.
97. Толкаченко А.А. Судебная бухгалтерия / А.А. Толкаченко, К.В. Харабет // . - М.: Норма, 2005. - 288 с. - (Краткие учебные курсы юридических наук).
98. Трусов А.Д. Комплексное использование сырьевых ресурсов: (Пути повышения экономической эффективности в условиях НТП) /А.Д. Трусов, А.Н. Захаров // М.: Экономика, 1986. – 110с.
99. Усач Б.Ф. Аудит і судово-бухгалтерська експертиза / Б.Ф.Усач, Я.В. Дячишин, Л.М. Шмикова // Львів: Каменярь, 1998. - 134 с.
100. Франчук В.І. Основи економічної безпеки: навчальний посібник / В.І. Франчук.- Львівський державний університет внутрішніх справ. – Львів: 2008. – 203 с.
101. Хендриксен Э.С. Теория бухгалтерского учета. Учеб. пособие. Пер. с англ. / Под ред. проф. Я.В. Соколова. – М.: Финансы и статистика, 1997. – 576 с.
102. Хотунцев Ю.Л. О понятиях материальные и информационные технологии : [Электронный ресурс]. – 2009. – Режим доступа : www.liveinternet.ru/click.
103. Черевко Г.В. Інтелектуальна власність: Навч. посіб./ Черевко Г.В. – К.: Знання, 2008. – С. 247-249.

104. Чернявская, И. Системы защиты информации / И. Чернявская // Инвестгазета. – 2007. – 12–18 марта. – С. 52–55.
105. Чубатенко О.І. Інформаційні технології – майбутнє України . / О.І. Чубатенко // Дзеркало тижня.-2007.-№1.
106. Чумаченко М.Г. Бухгалтерський облік: минуле, сучасне, майбутнє / М.Г. Чумаченко // Світ бухгалтерського обліку, 1997.-№1. – 44 с.
107. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку. Підручник / В. Г. Швець – Київ.: Знання–Прес. 2003 р. – 444 с.
108. Шевчук В. Р. Стратегічний управлінський облік : Посібник / В. Шевчук.- К. : Алеута, 2009. – 179 с.
109. Шквір В.Д. Інформаційні системи і технології в обліку : навч. посібник / Шквір В.Д., Загородній А.Г., Височан О.С. – Львів : Видавництво національного університету «Львівська політехніка», 2003. – 268 с.
110. Экономическая безопасность: учебник для вузов / О.А. Грунин, А.Д. Макаров, Л.А. Михайлов и др. – М.: Дрофа, 2010. – 270 с.
111. Gary Hamel. Competing for the future / Gary Hamel, C. K. Prahalad. – Harvard Business School Press, April 2016.